

ประโยชน์ ปัญหา และแนวทางแก้ไขการใช้สื่อออนไลน์ ในการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของโรงเรียน ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

**Benefit, Problems and Solutions of Using Online Media
in Studies with Efficiency in Schools, Nakhon Si Thammarat Province**

เมธาวี จำเริญ ^{1,*} และกรกฎ จำเริญ ²
Methawee Chamnian ^{1,*} and Korrakot Chamnian ²

บทคัดย่อ

งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาประโยชน์ ปัญหา และแนวทางแก้ไขการใช้สื่อออนไลน์ในการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของโรงเรียนในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้การสนทนาวัยอย่างแบบเจาะจง ได้แก่ กลุ่มนักเรียนและคุณครูจาก 7 โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ประโยชน์ของสื่อออนไลน์ในการเรียนมีหลายประการ ประเด็นที่ผู้ให้ข้อมูลเห็นตรงกันมากคือ สื่อออนไลน์มีประโยชน์ตรงที่เป็นเครื่องมือช่วยค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมในรายวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะการใช้ยูทูป (YouTube) นอกจากนี้ สื่อออนไลน์ยังช่วยให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนกับเพื่อน ครูกับนักเรียน สื่อออนไลน์ยังสามารถช่วยแปลภาษาได้หลายภาษาอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับคุณครู สื่อออนไลน์มีประโยชน์คือ การใช้ในการเรียนการสอน การจัดทำเอกสารการสอนออนไลน์ และยังใช้ประโยชน์ในแง่ของการบริหารจัดการ อย่างไรก็ตาม ปัญหาใหญ่ของการใช้สื่อออนไลน์ในการเรียนคือ นักเรียนจะแอบเล่นโทรศัพท์เวลาคุณครูสอน โดยเฉพาะเล่นเกม รวมไปถึง การนำข้อมูลจากสื่อออนไลน์ที่ไม่น่าเชื่อถือมาใช้ โดยคัดลอกมาทั้งหมดโดยไม่ได้อ้างอิงและอ้างอิง ปัญหาการใช้สื่อออนไลน์ที่มากเกินไป และปัญหาการใช้ภาษาในสื่อออนไลน์ ดังนั้นแนวทาง การจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการใช้สื่อออนไลน์ในการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ คือ การจัดทำสื่อที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนและนักเรียนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตได้ โดยส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดทำคลิปวิดีโอขนาดสั้นให้ความรู้เรื่องการใช้สื่อออนไลน์ในการเรียนที่ถูกต้อง การจัดทำเป็นหนังสือสั้นอัดใบลงในสื่อสังคมออนไลน์ การจัดอบรม นิเทศกรรมการใช้สื่ออย่างเหมาะสมเล่นเกม เสี่ยงตามสาย จัดรายการวิทยุกระจายเสียง และจัดทำสื่อการสอนออนไลน์

คำสำคัญ: การใช้สื่อออนไลน์ในการเรียน ประโยชน์ของสื่อออนไลน์ในการเรียน ปัญหาการใช้สื่อออนไลน์ในการเรียน

^{1, 2} อาจารย์ประจำหลักสูตรนิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช นครศรีธรรมราช 80280
Lecturer in Communication Arts Department, Faculty of Management Sciences, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Nakhon Si Thammarat 80280 Thailand

* Corresponding author, e-mail: keaosanit@hotmail.com

ABSTRACT

This research was studying benefit, problems and solutions of using online media in studies with efficiency in schools. The researchers use focus group with purposive samples who are students and teachers from 7 schools in Muang District, Nakhon Si Thammarat Province. The result show a benefit of using online media in studies which has a lot of issues. The samples express accordingly that online media is the tool for searching additional information in subjects; in particular, YouTube. Moreover, online media supports communication among friends, between teachers and students. It helps to translate many languages; especially, English. For teachers, online media is beneficial by using in teaching, online lesson and management. However, big problem of online media for teaching is students who play smartphone while teaching; especially, games. There is also using information from unreliable source in online media, copying all information without analysis and reference, using online media too much and using unappropriated language in online media. Therefore, the solutions of these problems are producing media attracting students' interest and they can participate in media production. Most of samples propose short video clip give knowledge in using properly online media in studies. They may be short film uploaded in social media, training, exhibition about proper media using, games, and voice on the line, radio programming and online media for teaching.

Keywords: Using online media in studies, Benefit of online media in studies, Problems of online media in studies

บทนำ

“สื่อออนไลน์” คือ สื่อที่มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร โดยการเชื่อมต่อกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งในปัจจุบัน คงไม่มีใครปฏิเสธว่าสื่อเหล่านี้ได้ก้าวเข้ามามีบทบาทต่อทุกแวดวงอาชีพ และแทรกซึมในชีวิตประจำวันของผู้คนทุกเพศ ทุกวัย เรียกได้ว่า ทุกคนใช้สื่อออนไลน์กันแทบจะตลอดเวลา ตั้งแต่ตื่นนอนจนกระทั่งก่อนนอน ทั้งใช้พูดคุยกับคู่สนทนา ค้นหาหาข้อมูลข่าวสารรอบตัว ใช้ในอาชีพการงาน รวมทั้งการใช้ในการเรียนการสอน

สำหรับในการศึกษาหรือการเรียนการสอน บริการหนึ่งบนอินเทอร์เน็ตที่สำคัญคือ การค้นคว้าหาข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งมีเว็บไซต์ที่ให้บริการค้นหาข้อมูลที่ผู้ใช้องการมากมาย เช่น www.google.com ดังนั้นนักเรียน นักศึกษาและบุคคลทั่วไป สามารถใช้ประโยชน์จากการค้นหาข้อมูลนี้เพื่อใช้ในการค้นคว้าข้อมูลนอกห้องเรียน ซึ่งถือได้ว่าอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งข้อมูลขนาดใหญ่ที่สุดสำหรับค้นคว้าเพื่อการศึกษาและวิจัยเลยทีเดียว (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน), 2557)

อย่างไรก็ตาม เยาวชนในวัยเรียนใช้สื่อออนไลน์ในการเรียนที่ผิดวิธี ส่งผลเสียต่อแนวทางการศึกษาหาความรู้ และการใช้ภาษาไทยที่ผิดเพี้ยน จนเกิดการวิบัติของภาษา ซึ่งในปัจจุบันหลาย ๆ หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านภาษาและวัฒนธรรมของชาติ ตลอดจนสถาบันการศึกษาต่าง ๆ หันมาสนใจประเด็นปัญหาดังกล่าวมากขึ้น สถานศึกษาอย่างโรงเรียนจึงเป็นอีกสถาบันทางสังคมที่สำคัญที่จะสั่งสอน ชี้แนะให้เยาวชน ซึ่งกำลังอยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน ใช้สื่อออนไลน์ ให้เกิดประสิทธิภาพ และไม่กระทบต่อการเรียน โดยการสื่อสารในโรงเรียนเพื่อประชาสัมพันธ์รณรงค์การใช้สื่อออนไลน์ในการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพนั้น “คณะคุณครูและนักเรียนในโรงเรียน” จะต้องช่วยกันหาทางแก้ไขปัญหาการใช้สื่อออนไลน์ในการเรียนได้ด้วยตนเอง

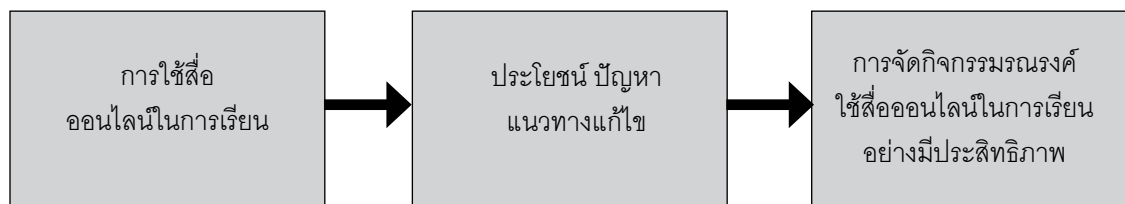
จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่ที่มีประชากรมากถึง 1,548,028 คน (ที่ทำการปกครองจังหวัดนครศรีธรรมราช, 2557) และมีโรงเรียนในสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 จำนวน ถึง 71 โรงเรียน (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12) ซึ่งถือเป็นจังหวัดที่มีโรงเรียนระดับมัธยมเป็นจำนวนมากแห่งหนึ่งของประเทศไทย การส่งเสริมให้นักเรียนในระดับมัธยมให้มีทักษะความสามารถในการใช้สื่อออนไลน์ในการเรียนอย่างถูกวิธี มีประสิทธิภาพ จึงมีความสำคัญมาก ทั้งนี้เพื่อการใช้สื่อออนไลน์ให้เกิดประโยชน์แก่การเรียนมากที่สุด

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาประโยชน์ ปัญหา และแนวทางแก้ไข การใช้สื่อออนไลน์ในการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของโรงเรียนในจังหวัดนครศรีธรรมราช

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้ศึกษาการใช้สื่อออนไลน์ในการเรียน โดยเน้นศึกษาประโยชน์การใช้สื่อออนไลน์ในการเรียน ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้สื่อออนไลน์ในการเรียน และแนวทางแก้ไขปัญหาการใช้สื่อออนไลน์ในการเรียนนำไปสู่แนวทางการจัดกิจกรรมเชิงรณรงค์การใช้สื่อออนไลน์ในการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

คณะผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ คือ การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง คือ คณะครูของแต่ละโรงเรียนที่รับผิดชอบสอนรายวิชาภาษาไทย โรงเรียนละ 2 คน ทั้งหมด 7 โรงเรียน รวม 14 คน และคณะกรรมการนักเรียน

หรือผู้นำนักเรียน โรงเรียนละ 8 คน จาก 7 โรงเรียน รวม 56คน โดยจะมีการสนทนากลุ่มในแต่ละโรงเรียน ประกอบด้วย คณะครู 2 คน และแกนนำนักเรียน 8 คน

1. เครื่องมือในการวิจัย

คณะผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ในการสนทนากลุ่ม ซึ่งได้รับการตรวจสอบความเหมาะสมและถูกต้อง โดยนักวิชาการด้านสื่อสารมวลชน 1 คน ตัวแทนคณะครู 1 คน และนักเรียน 1 คน รวม 3 คน เพื่อปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ในการสนทนากลุ่ม และนำไปใช้

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่ม โรงเรียนละ 10 คน ประกอบด้วย คณะครู 2 คน และแกนนำนักเรียน 8 คน โดยใช้การบันทึกเสียง และถอดข้อความจากการสนทนากลุ่มในภายหลังเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อหาความสอดคล้อง หรือการเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลเนื้อหา

ผลการวิจัย

คณะผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยตามประเด็น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

ประโยชน์ของการใช้สื่อออนไลน์ในการเรียนการสอน

ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลทั้งที่เป็นคุณครูและนักเรียนส่วนใหญ่จากทั้ง 7 โรงเรียน เห็นว่าสื่อออนไลน์มีประโยชน์โดยเฉพาะการใช้หาข้อมูลเพิ่มเติมในแต่ละรายวิชา โดยคุณครูสองท่านให้ข้อมูลคล้ายคลึงกันว่า

“สมมติว่าเรียนวรรณคดี ก็จะเอาเฉพาะบางตอนมา ถ้าเด็กอยากรู้ข้อมูลทั้งหมดก็สามารถที่จะค้นคว้าจากสื่อออนไลน์ได้ อาจจะมีรูปภาพประกอบและอาจจะมีข้อมูลเพิ่มเติมขึ้นมาเช่นประวัติผู้แต่ง ก็จะทำให้เด็กเรียนนั้นได้มีความรู้เพิ่มขึ้นและสมบูรณ์มากขึ้น”

“ในเรื่องของวรรณคดี ที่ต้องอ่านเนื้อเรื่องยาว ๆ เด็กก็จะเบื่อเพราะมีหลายหน้า ครูก็จะบอกว่าไปดูในยูทูปที่ง่ายและน่าจะเป็นประโยชน์แก่นักเรียน ควรใช้สื่อออนไลน์ควบคู่ไปกับตำรา เพื่อประโยชน์การศึกษาของนักเรียน”

สอดคล้องกับคุณครูอีกสองท่านที่เห็นว่าสื่อออนไลน์โดยเฉพาะยูทูป (YouTube) สามารถแสดงให้เห็นวิธีทำหรือตัวอย่างของเรื่องราวต่าง ๆ ได้มากมาย รวมถึงเป็นประโยชน์ในแต่ละรายวิชา โดยนักเรียนสามารถดูตัวอย่างและปฏิบัติได้จริงด้วยตนเอง

“นั่งดูตัวอย่างและทำตาม ทำให้สามารถทำหลาย ๆ เรื่องได้ด้วยตัวเอง เช่น ดูตัวอย่างการอ่านทำนองเสนาะ การออกเสียง”

“วิชาวิทยาศาสตร์ ชีววิทยา ฟิสิกส์ ไม่สะดวกอ่านก็จะดูในยูทูปที่มีสรุป”

ประโยชน์ต่อมาของสื่อออนไลน์ในการเรียนที่กลุ่มตัวอย่างเห็นสอดคล้องกัน คือ สื่อออนไลน์เป็นช่องทางใช้ปรึกษากับเพื่อนการพูดคุยกับเพื่อน ใช้ติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่ม แจ้งข่าวสารระหว่างนักเรียนกับนักเรียนและครูกับนักเรียน

ประโยชน์ต่อมา คือ การแปลภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะในรายวิชาภาษาอังกฤษหรือภาษาอังกฤษที่สอดแทรกในรายวิชาต่าง ๆ

สำหรับคุณครู สื่อออนไลน์มีประโยชน์สำหรับวิชาชีพครู คือ การสร้างเป็นบทเรียนเครือข่ายให้นักเรียน เรียนนอกเวลาที่บ้าน มีแบบฝึกหัด แบบทดสอบ และนอกจากใช้ในการเรียนการสอน อย่างการจัดทำเอกสารการสอนออนไลน์ ยังใช้ประโยชน์ในแง่ของการบริหารจัดการ เช่น การเช็คชื่อนักเรียน เข้า-ออก ซึ่งคุณครูท่านหนึ่งให้ข้อมูลไว้ว่า

“โดยเฉพาะในรายวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ และแบบประเมินส่วนใหญ่จะไม่ใช้กระดาษ หากมีคำสั่งของทางโรงเรียนจะส่งทางอีเมล ข้อความทางไลน์ โรงเรียนมีการ

จัดตั้งกลุ่มต่าง ๆ เพื่อแจ้งดูแลแนวทางปฏิบัติการทำงานหรือนัดหมาย เช่น ในห้องเรียนมีการแจ้งว่า นักเรียนคนไหนมาเรียนไม่มาเรียน ขาดเรียนหรือหนีเรียน จะมีหัวหน้าส่งไลน์ให้กับฝ่ายวิชาการทราบ ทำได้อย่างรวดเร็วไม่ต้องไปเช็คในส่วนตรงนี้ เป็นประโยชน์ในการใช้สื่อออนไลน์ในโรงเรียน”

นอกจากนี้สื่อออนไลน์ยังมีประโยชน์กับการจัดการเรียนการสอนนอกห้องเรียน เช่น ให้นักเรียนสร้างสื่อการเรียน ถ่ายรูป ทำวิดีโออัปโหลดลงเฟซบุ๊ก ผลิตเป็นหนังสือเข้าประกวดในวันงานมัธยมศึกษา การเป็นช่องทางส่งการบ้านและงานที่ได้รับมอบหมาย และใช้เป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี

ปัญหาการใช้สื่อออนไลน์ในการเรียนการสอน

นอกจากประโยชน์ สื่อออนไลน์ก็มีปัญหาต่อการเรียนดังข้อมูลจากการให้ข้อมูลของคณะคุณครูและนักเรียนทั้ง 7 โรงเรียน ดังนี้

ประเด็นปัญหาใหญ่ของการใช้สื่อออนไลน์ในการเรียนการสอนคือ เวลาคุณครูสอน นักเรียนแอบเอาโทรศัพท์มาเล่น โดยเฉพาะการเล่นเกมในเวลาเรียน จนเสียการเรียน ไม่ฟังคุณครูสอน และหลายคนโดนยึดโทรศัพท์ ซึ่งนักเรียนให้ข้อมูลว่า

“เวลาคุณครูสอนพวกเราจะปิดเครื่องโทรศัพท์ หากคุณครูให้หาคำตอบพวกเราใช้สื่ออินเทอร์เน็ต”

“โดนริบโทรศัพท์ส่วนมากจะเป็นนักเรียนชายจะดูฟุตบอล”

“โดยเฉพาะม.ต้น ครูเผลอแป็บเดียว เล่นเกมส์เลย” ด้านคุณครูของโรงเรียนหนึ่งให้ข้อมูลว่า ที่โรงเรียน เป็นสิทธิของคุณครูแต่ละคน คุณครูจะอนุญาตให้เอาโทรศัพท์มือถือเข้ามาใช้ในห้องเรียนหรือไม่ก็ได้

“จะห้ามไม่ได้เพราะต้องใช้การส่งงานผ่านข้อความทางแชทการส่งการบ้าน การเช็คชื่อ คุณครูที่ปรึกษา จะใช้ส่งงานผ่านกลุ่มไลน์”

ปัญหาต่อมาซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน คือ การนำข้อมูลจากสื่อออนไลน์ที่ไม่น่าเชื่อถือมาใช้ โดยขาดการไตร่ตรอง ขาดการคัดกรอง ดัดแปลงเรียบเรียง และอ้างอิงอย่างถูกต้องบางครั้งคัดลอกมาทั้งหมด

นอกจากนี้ ยังมีปัญหาการใช้สื่อออนไลน์มากเกินไป เรียกได้ว่า “เสพติดออนไลน์มากเกินไป” ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ต่อการเรียน เช่น ควบคุมเวลาเรียน กล่าวคือ ติดสื่อออนไลน์จนลืมการเรียน ละความสนใจจากการเรียนได้ง่าย เช่น เวลาเพื่อนทักทายมาทางเฟซบุ๊กติดเฟสบุ๊ก พูดคุยกับเพื่อนมากเกินไป เป็นต้น

ปัญหาที่ค้นพบอีกอย่าง คือ การใช้ภาษาในสื่อออนไลน์ พบว่า นักเรียนหลายคนใช้ภาษาผิด คือ ใช้ภาษาวัยรุ่น นำภาษาสื่อออนไลน์มาใช้ ปัญหาการใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง ใช้คำหยาบไม่สุภาพ และเกิดความเข้าใจผิดเวลาสื่อสารด้วยตัวอักษรเพียงอย่างเดียว

แนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้สื่อออนไลน์ในการเรียนการสอน

เมื่อสื่อออนไลน์ในการเรียนการสอนมีทั้งคุณและโทษ การทำให้นักเรียนรู้จักการใช้สื่อดังกล่าวจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ผู้ให้ข้อมูลทั้งคณะคุณครูและนักเรียนจึงเสนอแนะแนวทางการแก้ไขดังนี้

แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการใช้สื่อออนไลน์ในการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพจากความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 7 โรงเรียนผ่านการสนทนากลุ่ม พบว่าส่วนใหญ่ต้องการให้ใช้สื่อออนไลน์เป็นสื่อกลางรณรงค์ให้นักเรียนในโรงเรียนใช้สื่อออนไลน์เพื่อประโยชน์ในการเรียน เนื่องจากเป็นสื่อที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้ และทุกคนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตได้ โดยการจัดทำคลิปวิดีโอขนาดสั้น อาจจะเป็นหนังสั้นอัปโหลดในสื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก แพนเพจของโรงเรียนและแชร์ต่อ ๆ กันเพื่อให้เกิดการรับรู้มากที่สุด โดยประเด็นที่ผู้ให้ข้อมูลฝากไว้คือ การรณรงค์การใช้สื่อออนไลน์เพื่อแก้ปัญหาคำไม่สุภาพโพสต์ลงเฟซบุ๊ก

นอกจากนี้ ยังมีการจัดอบรมการใช้สื่อออนไลน์อย่างจริงจัง อาจจะจัดในลักษณะค่ายกิจกรรมเพื่อให้เกิดความรู้จักมักคุ้นระหว่างผู้จัดและนักเรียน เกิดความเชื่อถือนและเข้าใจกัน จะส่งผลให้เกิดความสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ได้ง่าย คุณครูท่านหนึ่งเสนอให้จัดอบรมอย่างจริงจังในเรื่องการใช้คำ ภาษา สิทธิของการใช้สื่อออนไลน์ โดยให้ความเห็นไว้ว่า

“ส่วนใหญ่ใช้โทรศัพท์โดยไม่ได้นึกว่าอะไรคือปัญหาของการใช้สื่อออนไลน์”

นอกจากกิจกรรมอบรม ยังมีกิจกรรมลักษณะอื่น ๆ เช่น กิจกรรมประกวด เช่น ทำหนังสือ 1 เรื่อง บางโรงเรียนได้เคยจัดกิจกรรมเพื่อรณรงค์การใช้สื่อออนไลน์ผ่านโทรศัพท์มือถือที่ถูกกาลเทศะ โดยเป็นโครงการชื่อว่า “โอมจงเงย” ที่ให้นักเรียนทุกคนในห้องเก็บโทรศัพท์ไว้ในตะกร้า และถึงเวลาพักกลางวันและเลิกเรียนจะมีตัวแทนห้องเอาตะกร้าไปแจกโทรศัพท์คืนให้เพื่อนนักเรียน เป็นโครงการที่นักเรียนทุกคนต้องยกหน้าขึ้นมาฟังคุณครูอธิบายหรือตั้งใจเรียนนั่นเอง ซึ่งจากการจัดกิจกรรมที่ผ่านมา พบว่าได้ผลดี จึงต้องการต่อยอดจากการจัดกิจกรรมครั้งที่แล้ว

นอกจากนี้ ผู้ให้ข้อมูลยังเสนอให้มีการจัดกิจกรรมรูปแบบอื่น ๆ ได้แก่ นิทรรศการการใช้สื่อเล่นเกมเสี่ยงตามสาย จัดรายการวิทยุกระจายเสียง จัดทำสื่อการสอนที่มีหลากหลายแบบ

คุณครูท่านหนึ่งยังได้เพิ่มเติมว่า ควรจัดกิจกรรมสำหรับเด็กประถมศึกษาด้วย ซึ่งด้วยวุฒิภาวะของเด็กประถมศึกษาจะอันตรายกว่าหากใช้สื่อออนไลน์ไม่ถูกต้อง เช่น ใช้เว็บไซต์ไม่เหมาะสม เป็นแหล่งมั่วสุม เป็นต้น

สำหรับระดับมัธยมศึกษาบางโรงเรียนทางโรงเรียนไม่ได้ห้ามนักเรียนนำโทรศัพท์มาเรียน แต่คุณครูต้องแนะนำการใช้ เช่น ใช้สืบค้นข้อมูล ใช้ติดต่อผู้ปกครอง ฯลฯ คุณครูบางคนอาจไม่นำเข้าห้อง เพราะนักเรียนไม่ค่อยฟังเวลาสอน รวมถึงไม่ฟังการประกาศหน้าแถวก่อนเข้าเรียน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของคุณครูแต่ละคน แต่ถ้านำโทรศัพท์มาใช้ขณะสอนจะถูกตักเตือนครั้งที่ 1 2 ถ้ายังทำอีกจะริบโทรศัพท์ ผู้ปกครองต้องมารับคืนที่โรงเรียน

“เป็นปัญหาใหญ่ของที่นี่ นักเรียนที่เก่งประมาณ 20% สืบค้นหาข้อมูลเพื่อใช้ในการเรียนจริง และอีก 80% ไม่ได้สืบค้น”

สำหรับบางโรงเรียนจะไม่อนุญาตให้นักเรียนนำโทรศัพท์มือถือเข้ามาภายในโรงเรียนเลย

สรุปผลการวิจัย

จากวัตถุประสงค์การวิจัย คณะผู้วิจัยขอสรุปประเด็น ประโยชน์ ปัญหา และแนวทางแก้ไขการใช้สื่อออนไลน์ในการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของโรงเรียนในจังหวัด นครศรีธรรมราชที่ละประเด็นดังนี้

ประโยชน์ของสื่อออนไลน์ในการเรียนมีหลาย ประการ ประเด็นที่ผู้ให้ข้อมูลเห็นตรงกันมาก คือ สื่อออนไลน์มีประโยชน์ตรงที่เป็นเครื่องมือช่วยค้นคว้าหาข้อมูล เพิ่มเติมในรายวิชาต่างๆ โดยเฉพาะการใช้ยูทูป (YouTube) ที่มีการสาธิต แสดงวิธีทำ ตัวอย่างของเรื่องราวต่าง ๆ รอบตัว บางครั้งการเรียนในห้องเรียนอาจจะไม่เข้าใจ หรือไม่เห็นภาพ แต่ยูทูปสามารถดูตัวอย่างหรือวิธีทำได้ เข้าใจได้ง่าย และค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้มากขึ้นด้วย นอกจากนี้ สื่อออนไลน์ยังช่วยให้เกิดการพูดคุยปฏิสัมพันธ์ ระหว่างเพื่อนกับเพื่อน ครูกับนักเรียน เพื่อแจ้งข่าวสาร ประเมินการเรียน การส่งการบ้าน หรือพูดคุยสร้างความ เข้าใจกันมากขึ้น สื่อออนไลน์ยังสามารถช่วยแปลภาษา ได้หลายภาษาอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษ จึงมีประโยชน์ต่อการอ่านการทำการบ้านของนักเรียน สำหรับคุณครู สื่อออนไลน์มีประโยชน์ คือใช้ในการเรียน การสอน การจัดทำเอกสารการสอนออนไลน์ยังใช้ประโยชน์ ในแง่ของการบริหารจัดการ เช่น การเช็คชื่อนักเรียน เข้า-ออก ในห้องเรียนแต่ละครั้ง การส่งการบ้าน การมอบ หมายงาน ฯลฯ

อย่างไรก็ตาม หากใช้สื่อออนไลน์ไม่ถูกต้อง จะเกิด ปัญหา โดยประเด็นปัญหาใหญ่ของการใช้สื่อออนไลน์ ในการเรียนการสอนคือ เวลาคุณครูสอน นักเรียนแอบ เอาโทรศัพท์มาเล่น โดยเฉพาะเล่นเกมในเวลาเรียน จน หลายคนโดนยึดโทรศัพท์หรือการนำข้อมูลจากสื่อออนไลน์ ที่ไม่น่าเชื่อถือมาใช้ การคัดลอกมาทั้งหมดโดยไม่ได้อ วิเคราะห์และอ้างอิง การใช้สื่อออนไลน์ที่มากเกินไป ทำให้ เกิดปัญหาต่างๆ ต่อการเรียน เช่น รวบรวนเวลาเรียน กล่าว คือ ติดสื่อออนไลน์จนลืมการเรียนละความสนใจจากการ เรียนได้ง่าย ปัญหาการใช้ภาษาในสื่อออนไลน์ พบว่า นักเรียนหลายคนใช้ภาษาผิด คือ ใช้ภาษาวัยรุ่น นำภาษา

สื่อออนไลน์มาใช้ ปัญหาการใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง ใช้คำหยาบไม่สุภาพ และเกิดความเข้าใจผิดเวลาสื่อสาร ด้วยตัวอักษรเพียงอย่างเดียว

ดังนั้นแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการใช้สื่อออนไลน์ในการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ คือการใช้ สื่อที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้ และทุกคน สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตได้ โดยการจัดทำคลิป วิดีโอขนาดสั้น อาจจะเป็นหนึ่งสั้นอัปโหลดในสื่อสังคม ออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก แฟนเพจของโรงเรียนและแชร์ต่อกัน เพื่อให้เกิดการรับรู้มากที่สุด

นอกจากนี้ ยังมีการจัดอบรมการใช้สื่อออนไลน์ อย่างจริงจัง อาจจะจัดในลักษณะค่ายกิจกรรม หรือกิจกรรม ลักษณะอื่น ๆ เช่น กิจกรรมประกวด เช่น ทำหนังสือ 1 เรื่อง กิจกรรมเขียนนโยบายของโรงเรียน โดยให้นักเรียนทุกคน ปฏิบัติ นิทรรศการการใช้สื่ออย่างเหมาะสม ชุมนุมเล่นเกม เสี่ยงตามสาย จัดรายการวิทยุกระจายเสียง จัดทำสื่อ การสอนออนไลน์

อภิปรายผล

สื่อออนไลน์เข้ามามีบทบาทต่อทุก ๆ มิติของชีวิต ในปัจจุบัน มนุษย์ใช้ประโยชน์จากสื่อดังกล่าวแทบจะ ตลอดเวลาในแต่ละวัน ทั้งในเรื่องการติดต่อสื่อสาร ระหว่างบุคคล ระหว่างกลุ่ม ระดับองค์กร และระดับสื่อสารมวลชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน และบรรลุ วัตถุประสงค์ที่ตั้งต้องการอย่างไม่มีที่สิ้นสุด จึงปฏิเสธ ประโยชน์ของสื่อออนไลน์ไม่ได้เลยจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า สื่อออนไลน์เข้ามามีบทบาทต่อการเรียน นักเรียน จำเป็นต้องใช้สื่อประเภทนี้ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนของ ตนเอง คุณครูก็อาศัยความแปลกใหม่ของสื่อประเภทนี้ ใช้จูงใจให้นักเรียนนักศึกษาหันมาสนใจการเรียนและ เกิดความเข้าใจบทเรียนอย่างลึกซึ้งมากขึ้น ดังที่ประสงค์ อุทัย (2559, น. 72) ให้ข้อมูลว่า สื่อออนไลน์ทำให้ผู้เรียน สนใจในความแปลกใหม่ สามารถเข้าใจเนื้อหาที่เรียน ได้ดีขึ้นง่ายต่อการเรียนรู้ซึ่งระบบสื่อสารได้ก้าวเข้าสู่ ยุคดิจิทัลโดยสื่ออินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลางและมีบทบาท อย่างสำคัญ

นอกจากนี้ ผลการวิจัยครั้งนี้ยังพบว่า สื่อออนไลน์มีประโยชน์อีกมากมาย กล่าวคือ สื่อออนไลน์ยังช่วยให้เกิดการพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างเพื่อนกับเพื่อน ครูกับนักเรียน เพื่อแจ้งข่าวสาร ปรีกษาเรื่องเรียน มอบหมายงาน และการส่งการบ้าน สำหรับคุณครู สื่อออนไลน์มีประโยชน์คือใช้ในการเรียนการสอน การจัดทำเอกสารการสอนออนไลน์ ยังใช้ประโยชน์ในแง่ของการบริหารจัดการ เช่น การเช็คชื่อนักเรียน เข้า-ออกในห้องเรียนแต่ละครั้ง ฯลฯ สอดคล้องกับทัศนะของ วงธรรม สรณะ (ม.ป.ป.) ที่ว่า ประสิทธิภาพของสื่อสังคมออนไลน์สามารถนำมาบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอน ได้ดังนี้

1. การเช็คชื่อเข้าเรียนของนักศึกษา ที่ทำการเช็คชื่อของนักศึกษาอีกทั้งสามารถตรวจสอบได้ว่านักศึกษาคนใดทำกิจกรรมอยู่หรือไม่เช่นเดียวกับผลการสนทนากลุ่มที่คุณครูให้ข้อมูลว่า ใช้สื่อออนไลน์ในการบริหารจัดการห้องเรียน ตรวจเช็คชื่อนักเรียนเข้าเรียนหรือไม่

2. ใช้ “เฟซบุ๊ก (Facebook)” เป็นเครื่องมือเชื่อมต่อให้นักศึกษาเข้าถึง Web Site (บทเรียนออนไลน์ที่ผู้สอนได้พัฒนาไว้) คุณครูหลายท่านได้จัดทำบทเรียนออนไลน์ สร้างกลุ่มสนทนาในเฟซบุ๊ก เพื่อรับปรึกษาการเรียนและใช้เป็นช่องทางมอบหมายงานและส่งการบ้านของนักเรียน

3. สามารถส่งงานได้เนื่องจากสื่อประเภทยานี้มิได้ส่งแต่เพียงข้อความ แต่ยังสามารถส่งภาพถ่ายได้ แสดงให้เห็นว่า สื่อออนไลน์สามารถสื่อสารได้ทั้งข้อความ เสียง ภาพเคลื่อนไหว จึงสามารถสร้างสรรค์ผลงานที่ได้รับมอบหมายส่งคุณครูในขณะเดียวกัน จากผลการวิจัยชี้ชัดว่า ทั้งคุณครูและนักเรียนต้องการรณรงค์การใช้สื่อออนไลน์ในการเรียนการสอนอย่างถูกต้องในรูปแบบคลิปวิดีโอและแชร์ผ่านเฟซบุ๊ก เนื่องจากเป็นสื่อที่สามารถดึงดูดใจผู้ชมได้

4. ใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อ สื่อสารกับนักศึกษา เช่น แจ้งข่าวสาร ประกาศต่าง ๆ ดังเช่นในผลการวิจัยที่สื่อออนไลน์ใช้ปรีกษาบทเรียน มอบหมายงาน ใช้ส่งการบ้านระหว่างคุณครูและนักเรียน และใช้ปรีกษาเรื่อง การบ้าน และงานที่ได้รับมอบหมาย ระหว่างเพื่อนและกลุ่มเพื่อน

5. สามารถใช้งานประเภท เช่น ภาพเคลื่อนไหว (VDO) เสียงบรรยายในชั้นเรียน เป็นต้นคุณครูจึงนิยมจัดทำบทเรียนออนไลน์ทั้งข้อความ เสียง และภาพเคลื่อนไหว เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่นักเรียน สามารถดึงดูดใจผู้เรียนได้

สรุปข้อดีของการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการเรียนการสอน ซึ่งหากใช้สื่อออนไลน์อย่างเหมาะสม จะเป็นการส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญาให้แก่ผู้เรียน การฝึกทักษะการสื่อสาร เป็นการเสริมสร้างแรงจูงใจ ปรับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบเปิด สนับสนุนและรองรับการสื่อสาร 2 ทาง สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในวิธีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย ดังที่ Poore (2013) ให้ข้อมูลไว้อย่างไรก็ตาม จากงานวิจัยของคณะผู้วิจัยที่ผ่านมา สอดคล้องกับงานวิจัยที่ได้ดำเนินการในครั้งนี้ คือ พบว่า ปัญหาการใช้สื่อออนไลน์ยังปรากฏผลกระทบด้านลบต่อการเรียน ได้แก่ นักเรียนไม่ตั้งใจเรียนเพราะพะวงกับการเล่นโทรศัพท์มือถือ จนเสียการเรียนการใช้ภาษา หยาดคาย ก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาท ครู-อาจารย์จึงควรมีมาตรการเข้มงวด เช่น ในระหว่างเรียน ห้ามนักเรียนใช้มือถือโดยเด็ดขาด (เมธาวิ แก้วสนิท, 2556) นอกจากนี้ จากผลการศึกษาการใช้ภาษาไทยในโลกยุคดิจิทัล เนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติ 2558 จัดโดยมหาวิทยาลัยทักษิณ พัทธินิจ จินนุณ (ผู้จัดการออนไลน์, 2558) เผยว่า จากการศึกษาพบว่า การใช้ภาษาไทยในสื่อเฟซบุ๊กกำลังประสบปัญหาและส่งผลกระทบในวงกว้าง คุณค่าและเอกลักษณ์ของภาษาไทยค่อย ๆ เลือนหายไป ทั้งนี้ ในการใช้ภาษาในสื่อออนไลน์ควรเขียนด้วยภาษาที่เป็นระเบียบผ่านการเรียบเรียงมาแล้วเสมอ

อย่างไรก็ตามเมื่อยุคสมัยเปลี่ยนไป สื่อออนไลน์มีความสำคัญต่อการใช้ในการเรียนการสอน เช่น การค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติม การแปลภาษา ฯลฯ จึงไม่สามารถห้ามไม่ให้ใช้ระหว่างเรียนได้ ดังนั้น ประเด็นดังกล่าวจึงอยู่ในดุลยพินิจของคุณครูว่าจะให้ใช้หรือไม่ อย่างไร รวมถึงนโยบายของแต่ละโรงเรียน

สำหรับข้อเสีย ผลกระทบที่เป็นอุปสรรคและปัญหาจากการใช้สื่อออนไลน์ในการเรียนการสอนของโรงเรียน

ในจังหวัดนครศรีธรรมราช คือ นักเรียนแอบเอาโทรศัพท์มาเล่นเวลาคุณครูสอน การนำข้อมูลจากสื่อออนไลน์ที่ไม่น่าเชื่อถือมาใช้ การคัดลอกมาทั้งหมดโดยไม่ได้อิทธิพลและอ้างอิง การใช้สื่อออนไลน์ที่มากเกินไป ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ต่อการเรียน ปัญหาการใช้ภาษาในสื่อออนไลน์และเกิดความเข้าใจผิดเวลาสื่อสารด้วยตัวอักษรเพียงอย่างเดียวสอดคล้องกับที่ จุฑามาศ สนทนก (2555 อ้างใน ประสงค์ อุทัย, 2559, น. 77) ได้ศึกษาไว้ กล่าวคือการขาดการคัดกรองในการสืบค้นข้อมูล และการรับข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง ก่อให้เกิดการขาดวิจารณญาณในการนำเสนอข้อมูล รวมทั้งทำให้นโยบายที่นำเสนอผิดพลาดได้

อย่างไรก็ตาม จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า บางโรงเรียนอนุญาตให้นักเรียนนำโทรศัพท์มือถือมาโรงเรียน หรือไม่ให้ใช้โทรศัพท์มือถือ โดยขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของคุณครูแต่ละรายวิชา แต่บางโรงเรียนไม่อนุญาตให้นักเรียนนำโทรศัพท์มือถือมาโรงเรียนเลย ทั้งนี้ โรงเรียนที่อนุญาตเห็นว่ามีผลจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับที่ สายสุรีย์พร เวระชาติ (2541 อ้างใน วิฑิตพร ธาราทิกานนท์, น.2) อธิบายไว้ว่า อินเทอร์เน็ตจึงเข้ามามีบทบาทต่อระบบการศึกษาทั้งด้านการเรียนการสอน การจัดการบริหาร การศึกษา ตลอดจนการบริการต่าง ๆ ซึ่งทำให้การดำเนินงานทางด้านการศึกษามีความสะดวก คล่องตัวทันต่อเหตุการณ์ ทำให้ระบบการศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับประโยชน์ปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาการใช้สื่อออนไลน์ในการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช จะนำไปสู่แนวทางแก้ไขปัญหามาผ่านสื่อและการจัดกิจกรรมหลายรูปแบบ เพื่อรณรงค์ให้นักเรียนรู้จักใช้สื่อออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพในการเรียนมากขึ้น ทั้งนี้ ประกายกาวิล ศรีจินดา (2550) อธิบายว่า การรณรงค์ดังกล่าวต้องมีเป้าหมายในที่นี้คือ เพื่อให้นักเรียนใช้สื่อออนไลน์ในการเรียนอย่างถูกต้องเหมาะสม โดยมีเป้าหมายคือ นักเรียนในโรงเรียน ในที่นี้ คือ 7 โรงเรียน โดยจะจัดกิจกรรมที่แตกต่างกันทั้งนี้มาจากการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้สื่อและความสนใจ ตลอดจนประสบการณ์ของนักเรียนและคุณครูของแต่ละโรงเรียน โดยจากการสนทนากลุ่มได้มีการ

ร่วมกันวางแผนวิเคราะห์กิจกรรมรณรงค์ การเลือกกิจกรรมและเนื้อหาที่จะสื่อสาร โดยส่วนใหญ่เลือกการผลิตคลิปวิดีโอขนาดสั้นเผยแพร่ทางสื่อออนไลน์เพื่อรณรงค์ประเด็นดังกล่าว โดยเน้นการมีส่วนร่วมผลิตของนักเรียนในโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจากสามารถสร้างการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยเพื่อนำไปใช้

การใช้สื่อออนไลน์ในการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพในแต่ละโรงเรียนขึ้นอยู่กับบริบทแวดล้อมและสภาพปัญหาของแต่ละโรงเรียนอย่างไรก็ตาม เพื่อการบริหารจัดการประเด็นดังกล่าวอย่างได้ผลเป็นรูปธรรม โรงเรียนควรดำเนินการเป็นเครือข่าย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และหามาตรการร่วมกัน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนใช้สื่อออนไลน์ในการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

เอกสารอ้างอิง

วิฑิตพร ธาราทิกานนท์. (ม.ป.ป.). การใช้ Blog เพื่อเพิ่ม

ประสิทธิภาพในการเรียนการสอน: กรณีศึกษา

รายวิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่องานนิเทศศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น.

สืบค้นเมื่อ 5 มกราคม 2561, จาก [http://www2.feu.ac.th/admin/pr/newscontrol/atts/](http://www2.feu.ac.th/admin/pr/newscontrol/atts/D20120501121747.pdf)

D20120501121747.pdf

ที่ทำการการปกครองจังหวัดนครศรีธรรมราช. (2557).

จำนวนประชากร จังหวัดนครศรีธรรมราช. สืบค้น

เมื่อ 15 สิงหาคม 2558, จาก http://www.pokkrongnakhon.com/datacenter/detail.php?new_id=4276

=4276

ประกายกาวิล ศรีจินดา. (2550). การสื่อสารรณรงค์ของโครงการ “สัจจะอธิฐาน”. วารสารนิเทศศาสตร์, 25(1), น. 50-65.

ประสงค์ อุทัย. (2559). เครือข่ายสังคมออนไลน์สำหรับการเรียนการสอน. วารสารวิจัยราชภัฏธนบุรี รัชใช้สังคม, 2(2), น. 72-82.

- ผู้จัดการออนไลน์. (2558). เผย “ภาษาไทยในโลกยุคดิจิทัล” ย่นย่อจนเสี่ยงสูญเสียเอกลักษณ์ และสุนทรียศาสตร์. สืบค้นเมื่อ 4 สิงหาคม 2560, จาก <http://www.manager.co.th/Local/ViewNews.aspx?NewsID=9580000086744>
- เมธาวี แก้วสนิท. (2556). Facebook ทำลายการศึกษา? บทควมเชิงปฏิกิริยาเพื่อเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต หัวข้อ “สารความรู้”. สืบค้นเมื่อ 13 กันยายน 2558, จาก [http://www.stou.ac.th/study/sumrit/10-56\(500\)/page5-10-56\(500\).html](http://www.stou.ac.th/study/sumrit/10-56(500)/page5-10-56(500).html)
- วงธรรม สรณะ. (ม.ป.ป.). การบูรณาการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์. สืบค้นเมื่อ 13 กันยายน 2558, จาก <http://www.social.rbru.ac.th/pageNew/research/budget%20year%2054/11.Integration%20of%20teaching%20and%20learning%20by%20Social%20Network.pdf>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12. (ม.ป.ป.). โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช. สืบค้นเมื่อ 31 กรกฎาคม 2559, จาก <http://www.sea12.go.th/>
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน). (2557). ฉลาดรู้เน็ต 1 ตอน Internet of Things (IOT). กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน).
- Poore, M. (2013). *Using social media in the classroom*. New Delhi: Replika.